

Onderwijsprofiel

OBS De Optimist

Samen eruit halen wat erin zit

Deltaweg 109
2134 XS Hoofddorp
T 023-5619187

www.obsoptimist.nl

<https://www.facebook.com/OBS.de.Optimist>

PASSEND
ONDERWIJS
haarlemmermeer

Voorwoord

Dit document bevat het onderwijsprofiel van OBS de Optimist. Hierin kunt u lezen wat onze visie is op onderwijs, hoe wij ons onderwijs hebben georganiseerd en hoe wij pedagogisch en didactisch handelen.

Ons motto luidt: **“Samen eruit halen wat erin zit”**. Leerkrachten, ouders en leerlingen werken samen. **Samen hebben we vertrouwen in de ontwikkelingsmogelijkheden van elk kind, zien hun talent en ‘halen eruit wat erin zit’**. **We benutten elkaars kwaliteiten en talenten, die van leerlingen, ons team en onze ouders.**

De Optimist – kleinschalig en veilig

De Optimist is de openbare basisschool in de wijk Floriande, waar iedereen welkom is. Door het kleinschalige karakter, de prettige sfeer en het transparante gebouw voelen kinderen en ouders zich veilig op school. Onze school is gevestigd in een prachtig, licht en ruim opgezet gebouw. Het gebouw is in vier units verdeeld met een eigen ingang en voorzieningen. Leerkrachten en leerlingen kennen elkaar goed. Dat biedt kinderen overzicht en veiligheid. De vier units vormen met elkaar wel één school. Het leerlingaantal van de Optimist ligt rond de 300 leerlingen. In elke groep zitten gemiddeld 23 leerlingen. Alle faciliteiten bevinden zich bij ons onder één dak: voor- en naschoolse opvang, peuterspeelzaal en speel en –gymzalen, wat handig is gezien het sportieve karakter van onze school. Ook (naschoolse) sportactiviteiten in samenwerking met Sportservice Haarlemmermeer vinden plaats in het schoolgebouw.

Passend onderwijs

De schoolbesturen in de Haarlemmermeer werken samen in een samenwerkingsverband om ervoor te zorgen dat iedere leerling een passende onderwijsplek krijgt. Wij Het samenwerkingsverband maakt via de onderwijsprofielen inzichtelijk hoe zij met de scholen zorgt voor een dekkend netwerk.

Mocht u na het lezen van dit onderwijsprofiel nog vragen hebben over De Optimist, of u wilt eens een kijkje komen nemen, neemt u dan contact met ons op: u bent altijd van harte welkom!! Graag verwijzen wij u ook naar onze website www.obsoptimist.nl en facebookpagina: <https://www.facebook.com/OBS.de.Optimist>.

juni 2019
Remco Brandt
Directeur

Inhoud

Voorwoord	2
1. Visie De Optimist	4
Visie op identiteit & eigenheid	4
Visie op leerlingen en onderwijs	4
Visie op partnerschap	5
2. Planmatig werken: Opbrengst- en handelingsgericht werken (OHGW)	6
3. Leerresultaten	10
4. Leerstofaanbod	13
5. De bewaking van de leertijd (per vakgebied)	18
6. Didactisch handelen & instructievaardigheden	19
7. Pedagogisch handelen	22
8. Klassenmanagement	24

1. Visie De Optimist

Ons motto luidt: *“Samen eruit halen wat erin zit”*

Leerkrachten, ouders en leerlingen werken samen. Samen hebben we vertrouwen in de ontwikkelingsmogelijkheden van elk kind, zien hun talent en ‘halen eruit wat erin zit’. We benutten elkaars kwaliteiten en talenten, die van leerlingen, ons team en onze ouders.

Visie op identiteit & eigenheid

Elk kind is uniek, maar we horen bij elkaar: Elk kind is uniek en heeft een eigen achtergrond, aard, aanleg, interesses en talenten. Ons openbaar onderwijs is er voor alle kinderen, ongeacht geloof of afkomst. Wij kweken begrip voor andere opvattingen, gedachten en geloofsuitingen. Ontmoeting staat centraal, met aandacht en respect voor verschillen tussen kinderen, ouders en het team van de school.

Wij leren samen: Kinderen leren veel van elkaar en met elkaar, wij als team ook. Wij zetten samenwerkend leren in in onze lessen en begeleiden dit. Wij hechten belang aan een hoge mate van onderling vertrouwen. Wij hebben respect voor ieders rol in het leren, voor ieders deskundigheid en hebben persoonlijke aandacht voor anderen. Onze teamleden zijn uniek en hebben eigen talenten en deskundigheden. Wij praten met elkaar over de impact van ons onderwijs en onderzoeken samen hoe wij deze impact kunnen verbeteren. Integriteit is voor ons belangrijk. Er is waardering voor collega’s die het voortouw nemen om verbeteringen op school te realiseren. Ook kiezen wij er bewust voor leerkrachten in opleiding in ons team op te nemen. Dit stimuleert wederzijdse kennisontwikkeling, onderwijsvernieuwing en zorgt ook voor extra begeleidingsmogelijkheden van leerlingen.

Samen zorgen wij voor een fijne school: Wij geloven dat kinderen die zich veilig en gewaardeerd voelen, zich beter ontwikkelen. Wij zorgen voor een positieve plezierige en veilige sfeer van acceptatie, vertrouwen en openheid, waarbinnen fouten mogen worden gemaakt en worden gezien als leerkansen. Onze leerkrachten vervullen hierin een voorbeeldfunctie. Wij spreken positieve gedragsverwachtingen uit en hanteren duidelijke kaders en afspraken gebaseerd op begrip, waardering, luisteren naar elkaar en respect.

Visie op leerlingen en onderwijs

Ieder kind bezit een eigen talent: Wij zorgen ervoor dat wij onze leerlingen kennen en hun houding begrijpen, zoals hun leermotivatie, leerstrategieën, vertrouwen in het leren en hun talenten. Wij hebben het doel deze te verbeteren, zodat ze een positief onderdeel van het leerproces worden. Wij willen leerlingen een samenhangend geheel van vaardigheden meegeven waardoor karaktervolle burgers ontstaan die zich actief ontwikkelen. Wij zorgen voor een zeer divers en wisselend onderwijsaanbod. Hierdoor krijgt iedere leerling de kans krijgt om te stralen en ontstaat een evenwichtige verdeling voor leren met ‘hoofd, hart en handen’.

Samen zorgen wij voor goed onderwijs: Wij stellen hoge realistische doelen voor de school, per groep en per leerling. Wij maken het leren zichtbaar. Wij beschouwen onszelf als krachtige beïnvloeder van het leerproces. Wij zijn afwisselend sturend, beïnvloedend, coachend. Op een zorgzame actieve en gedreven manier zijn wij betrokken bij het proces van lesgeven en van leren.

Wij hebben professionele kennis en begrip van de vakinhoud, zodat wij betekenisvolle en passende feedback kunnen geven. Zo zorgen wij ervoor dat iedere leerling steeds verder komt in het onderwijs.

Onze leerlingen zijn eigenaar van hun eigen leerproces: Wij maken het leren zichtbaar voor kinderen. Aan het begin van lessen delen wij lesdoelen met onze leerlingen en bespreken met hen succescriteria. Aan het einde van de les reflecteren wij daar samen op. Ook geven wij leerlingen inzicht in hun eigen leerresultaten op een prettige veilige en opbouwende manier. Tijdens individuele kindgesprekken brengen wij met leerlingen hun talenten en onderwijsbehoeften met leerlingen in kaart.

Onze instructie is krachtig en uitdagend: Wij geloven in de kracht van instructie. Wij zien een fundamentele rol voor onszelf als activator en evaluator van het leren. Wij weten wat de intentie van de les is en kennen de criteria voor het succes van leerlingen in onze lessen. Wij weten wat de volgende stap is in het leerproces en wat de succescriteria zijn. Wij maken het leren zichtbaar voor onze leerlingen door duidelijke en transparante doelen te stellen die voldoende uitdagend zijn en vinden samen met de leerlingen uit of en in welke mate de doelen bereikt zijn. Wij focussen op het meegeven van nieuwe kennis en begrip om vervolgens te controleren hoe leerlingen zich de stof eigen maken. Wij bieden gedifferentieerde instructie om te zorgen dat leren betekenis heeft en efficiënt gericht is op het voor alle leerlingen behalen van de leerdoelen.

Onze klassenorganisatie is voorspelbaar en taakgericht: Door een voorspelbare en heldere klassenstructuur ontstaat een positieve en vooral taakgerichte werksfeer, waarbinnen het zelfvertrouwen en de zelfstandigheid van kinderen kan groeien. Wij werken in alle groepen met een lesmodel dat dezelfde opbouw kent. Hierbinnen leren wij leerlingen om zelfstandig te werken en om samen te werken met andere kinderen. Met behulp van deze organisatie leren wij leerlingen hun taken beter te overzien en hun prestaties en eigen gedrag beter te beoordelen. Met deze klassenorganisatie binnen een uitdagende leeromgeving kunnen wij praktisch inspelen op de verschillende onderwijsbehoeften tussen leerlingen, door naast een basisinstructie ook intensivering of verbreding te organiseren.

Wij zijn een sportieve school: sporten, spelen, bewegen, gezondheid en sportief gedrag nemen een belangrijke plaats in ons onderwijs in. Naast de gymlessen door vakleerkrachten, hebben wij een breed aanbod van tussen- en naschoolse sportactiviteiten.

Visie op partnerschap

Samen met ouders: Wij vinden een goede samenwerking met onze ouders belangrijk. Wij zien hen als partners bij het onderwijs. Wij zorgen voor frequent contact met ouders over de onderwijsbehoeften en vorderingen van leerlingen en hun sociaal-emotionele ontwikkeling. Wij zijn open in onze manier van communiceren. Wij moedigen betrokkenheid van ouders aan in de vorm van hulp bij lesactiviteiten en buitenschoolse activiteiten en medezeggenschap bij onze school. Betrokkenheid van ouders geeft een positief signaal aan kinderen en zorgt voor een gevoel van verbondenheid.

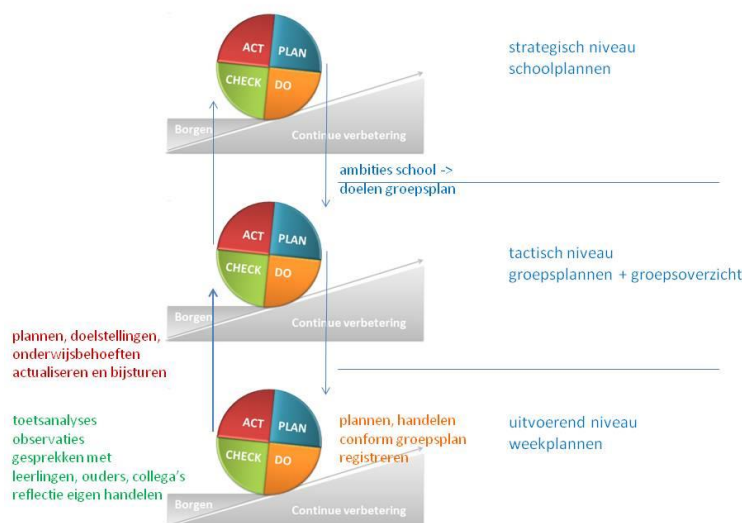
Samen met onderwijsprofessionals: Vanuit de basis van goede samenwerking met ouders werken wij nauw samen professionals en organisaties om extra begeleiding te bieden aan leerlingen of ouders als daar behoefte aan is. Ook werken wij samen met peuterspeelzalen, naschoolse opvang en het voortgezet onderwijs, om te zorgen voor een goede en warme overdracht belangrijk vinden bij overgangssituaties naar andere scholen.

2. Planmatig werken: Opbrengst- en handelingsgericht werken (OHGW)

Op De Optimist wordt opbrengst- en handelingsgericht (OHGW) gewerkt:

- Bij handelingsgericht werken (HGW) gaat het ons om de vraag: ‘Wat heeft deze leerling met deze mogelijkheden nodig om het geformuleerde doel te behalen?’
- Bij opbrengstgericht werken (OGW) gaat het om het bewust, systematisch en cyclisch werken aan vooraf gestelde doelen om hiermee maximale opbrengsten te behalen

Met deze combinatie OHGW werken wij planmatig proactief, waarmee wij het **leren zichtbaar** maken. Deze manier van werken is een cyclisch proces op meerdere niveaus:

Concreet betekent dit dat wij cyclisch de volgende dingen doen:

Plan	Do	Check	Act	Reflectie
plannen maken doelstellingen formuleren onderwijsbehoeften vaststellen	plannen uitvoeren middelen inzetten registreren	evalueren resultaten plannen vergelijken met doelstelling	plannen, doelstellingen en onderwijsbehoeften actualiseren en bijsturen	vooraf, tijdens en achteraf

Wij stellen hoge realistische leerdoelen op schoolniveau en ook op groeps- en leerlingniveau, gericht op groei van alle leerlingen. De doorgaande groei van onze leerlingen maken wij zichtbaar in ons leerlingenvolgsysteem (LOVS) met behulp van halfjaarlijkse Citotoetsen.

De doelen op groepsniveau worden vastgelegd in tweejaarlijkse groepsplannen. Daarin is uitgewerkt hoe deze worden bereikt met behulp van inzet van onze methoden en wat daarnaast extra nodig is. Wij registreren dagelijkse lesdoelen, de organisatie en de evaluatie in onze dagplanning. Na elke les en elk methodeblok (2-4 weken) evalueren wij in hoeverre gestelde doelen behaald zijn op basis van waarnemingen, gemaakt werk en analyse van de toetsresultaten van deze methodetoetsen. Dit verwerken wij in de groepsplannen en deze stellen wij bij waar nodig om alsnog gestelde doelen te behalen, bijvoorbeeld door de aanpak, de leerstrategieën, de leerstof of de benodigde tijd aan te passen.

Ook op lesniveau maken wij het leren zichtbaar voor onze leerlingen door duidelijke en transparante doelen te stellen die voldoende uitdagend zijn en samen met de leerlingen uit te vinden of en in welke mate de doelen bereikt zijn.

Wij volgen de leerlijnen en leerdoelen uit de methodes en scherpen deze aan. Ons uitgangspunt is dat alle leerlingen minstens dit gestelde basisdoel halen. Sommige leerlingen hebben extra tijd of een andere leerstrategie (aangeboden in verlengde instructie) nodig om dit gestelde basisdoel te behalen. Ook formuleren wij in sommige gevallen hogere doelen voor enkele leerlingen om ook bij hen voldoende groei te realiseren.

Wij werken met het expliciete directe instructiemodel (EDI) met nadrukkelijke aandacht voor het behalen van vooraf gestelde doelen en het controleren van het begrip van leerlingen. Ook ons klassenmanagement met behulp van het GIP model is erop gericht waarnemingen te kunnen doen door het lopen van rondes en nog bij te sturen om de gestelde doelen te bereiken (door bijvoorbeeld verlengde instructie).

Wij reflecteren samen op de impact van ons onderwijs te reflecteren en te onderzoeken hoe wij de impact kunnen maximaliseren. Dit gebeurt in de vorm van teambijeenkomsten, gezamenlijke planning van parallelcollega's, collegiale klassenconsultaties en groepsbesprekingen met de intern begeleider.

De cyclus OHGW is op De Optimist als volgt concreet uitgewerkt:

Periode	Activiteiten	Vastlegging
Voor start schooljaar	Teambespreking OHGW. Vaststelling ambitie, schooldoelen en groepsdoelen o.b.v. analyse Cito juni. Uitwisselen ideeën OHGW	Schooljaarplan
Voor start schooljaar	Basisdagplanning ontwerpen o.b.v. klokurentabel en behoefte/niveau klas	Basisdagplanning in planningsmap
Gedurende schooljaar	Lessen voorbereiden volgens EDI instructiemodel en GIP, lessen evalueren en – waar nodig – het groepsplan bijwerken	Dagplanning Parnassys handelingsplannen
Gedurende schooljaar	Observaties, gemaakt werk, leerling-/oudergesprekken en methodetoetsen analyseren en verwerken tot stimulerende/belemmerende factoren en onderwijsbehoeften en – waar nodig – het groepsplan bijwerken	Parnassys toetsregistratie, groepskaart, notities, handelingsplannen
Gedurende schooljaar	Aanname nieuwe leerlingen m.b.v. intake, warme overdracht	Intakeformulier, Onderwijskundig rapport
Gedurende schooljaar	Leerlingbesprekingen met IB naar behoefte (op alle ontwikkelingsgebieden)	Parnassys notities
Gedurende schooljaar	Onderlinge klassenconsultaties door leerkrachten op hulpvraag met kijkwijzer OHGW en nabespreking	OHGW kijkwijzer
September	Oudergesprekken / informatie-avond om stimulerende/belemmerende factoren en onderwijsbehoeften in kaart te brengen	Parnassys notities
September	Afname Zien! Vragenlijst leerlingen en observatielijst leerkrachten alle groepen	Parnassys Zien!
September	Klassenbezoeken door IB'er en/of kernteamleider m.b.v. kijkwijzer OHGW en/of naar ondersteuningsbehoefte leerkracht en nabespreking	Kijkwijzer OHGW en individueel verslag
September	Groepsbespreking met IB'er: evaluatie leeropbrengsten m.b.v. analyse toetsresultaten, stimulerende/belemmerende factoren, onderwijsbehoeften. Vaststellen doelen, aanpak komende periode en ondersteuningsbehoeften leerkracht.	Parnassys groepsnotitie
September	Groepsplannen groep 1/2 rekenen en taal (sep-nov) Groepsplannen groep 3-8 rekenen, technisch lezen, begrijpend lezen, spelling en sociaal-emotionaal waar nodig (sep-jan) Individuele plannen groep 3-4 voor leerlingen met vermoedens van dyslexie volgens Protocol Dyslexie (voor achtereenvolgens 2 periodes van min. 6 weken)	Parnassys handelingsplannen
September/ oktober	Presenteren en delen van groepsplannen en elkaar adviseren in OHGW bijeenkomst team met presentaties per groep	Parnassys handelingsplannen
Oktober	Teamleren pedagogische en didactische vaardigheden op studiedag. Eventueel OHGW werk-/kijkwijzer aanpassen	OHGW kijkwijzer Protocol gewenst gedrag
Oktober/No vember	Extra tussentijdse afname Avi, DMT groepen 3-4 met niveauwaarde ≥ 3 Afname CPS Woordenschat groep 1 Afname CPS Analyse, Synthese, Letter/cijferbenoemensnelheid, Letterkennis groep 2	Parnassys toetsregistratie

November	NIO onderzoek voor leerlingen groep 7-8 met (verwacht) voorlopig advies VMBO basis of lager	Parnassys IQ registratie
November	Groepsbespreking met IB'er groepen 1-4 o.b.v. CPS toetsresultaten (gr 1-2) en tussentijdse Avi/DMT/methodoetsresultaten (gr 3-4) en vaststellen doelen, aanpak komende periode en ondersteuningsbehoeften leerkracht.	Parnassys groepsnotitie
November	Bijstellen groepsplannen groep 1-4 taal/lezen	Parnassys handelingsplannen
Januari	Individuele plannen groep 3-4 voor leerlingen met vermoedens van dyslexie bijstellen volgens Protocol Dyslexie (voor perioden van min. 6 weken)	
Eind januari	Afname Cito toetsen	Parnassys toetsregistratie
Februari	Oudergesprekken om toetsresultaten te bespreken en stimulerende/belemmerende factoren en onderwijsbehoeften in kaart te brengen	Parnassys notities
Februari	Klassenbezoeken door IB'er en/of kernteamleider m.b.v. kijkwijzer OHGW en/of naar ondersteuningsbehoefte leerkracht en nabespreking	Kijkwijzer OHGW en individueel verslag
Februari	Groepsbespreking met IB'er evaluatie leeropbrengsten m.b.v. groepsplannen en leerlinggegevens. Vaststellen doelen, aanpak komende periode en ondersteuningsbehoeften leerkracht.	Parnassys groepsnotitie
Februari	Bijstellen groepsplannen groep 1-7	Parnassys handelingsplannen
Februari	Analyse resultaten door directie/IB o.b.v. Cito toetsen januari en analyse daarvan	Schoolzelfevaluatie-rapportage
Februari	Presenteren schoolresultaten door directie/IB, presenteren groepsresultaten en nieuwe groepsplannen door leerkrachten. Uitwisselen ideeën OHGW	Schoolzelfevaluatie-rapportage
Februari	Leerlingenbespreking gedragsproblematiek in intervisiebijeenkomst team en toepassing protocol gewenst gedrag evalueren	Parnassys notities Protocol gewenst gedrag
Maart	Teamleren pedagogische en didactische vaardigheden op studiedag. Eventueel OHGW werk-/kijkwijzer aanpassen	OHGW kijkwijzer Protocol gewenst gedrag
Maart	Afname Zien! Vragenlijst leerlingen en observatielijst leerkrachten alle groepen	Parnassys Zien!
Maart/april	Groepsplannen sociaal-emotioneel waar nodig	Parnassys handelingsplannen
April	Extra tussentijdse afname Avi, DMT groepen 3-4 Afname CPS Woordenschat, rijmen groep 1 Afname CPS Analyse, Synthese, Letter/cijferbenoemselheid, Letterkennis groep 2	
April	Individuele plannen groep 3-4 voor leerlingen met vermoedens van dyslexie bijstellen volgens Protocol Dyslexie (voor achtereenvolgens 2 perioden van min. 6 weken)	
April	Bijstellen groepsplannen groep 1-4 taal/lezen	Parnassys handelingsplannen
April	Adviesgesprekken groep 8 o.b.v. methodoetsen, Cito toetsen, taakhouding	Adviesformulier
April	Leerlingen met twijfel over overgang bespreken in dubbele intervisiebespreking	Parnassys notitie
Mei	Leerlingenbespreking gedragsproblematiek in intervisiebijeenkomst team en toepassing protocol gewenst gedrag evalueren	Parnassys notities Protocol gewenst gedrag
Juni	Afname Cito toetsen	Parnassys toetsregistratie
Juni	Oudergesprekken groep 1-6 om toetsresultaten te bespreken en stimulerende/belemmerende factoren en onderwijsbehoeften in kaart te brengen	Parnassys notities
Juni	Voorlopig adviesgesprekken groep 7 o.b.v. methodoetsen, Cito toetsen, taakhouding	Voorlopig advies formulier
Juni	Klassenbezoeken door IB'er en/of kernteamleider m.b.v. kijkwijzer OHGW en/of naar ondersteuningsbehoefte leerkracht en nabespreking	Kijkwijzer OHGW en individueel verslag
Juni	Groepsbespreking met IB'er evaluatie leeropbrengsten m.b.v. groepsplannen en leerlinggegevens. Vaststellen doelen, aanpak komende periode en ondersteuningsbehoeften leerkracht.	Parnassys groepsnotitie
Juni	Bijstellen groepsplannen groep 1-7.	Parnassys handelingsplannen
Juni	Analyse resultaten o.b.v. Cito toetsen januari en analyse daarvan	Schoolzelfevaluatie-rapportage
Juni	Presenteren schoolresultaten door directie/IB, presenteren groepsresultaten en nieuwe groepsplannen door leerkrachten. Uitwisselen ideeën OHGW	Schoolzelfevaluatie-rapportage
Juni	Contact met VO en relevante leerlinggegevens verstrekken aan VO	Onderwijskundige rapporten
Juli	Laatste aanvulling (voor overdracht) observaties, gemaakt werk, leerling-/oudergesprekken en methodoetsen analyseren en verwerken tot stimulerende/belemmerende factoren en onderwijsbehoeften	Parnassys toetsregistratie, groepskaart, notities

Juli	Overdracht	Parnassys, groepskaart, notities
------	------------	----------------------------------

Op het gebied van OHGW heeft de intern begeleider een coachende rol:

- Houden van groepsbesprekingen met opbrengstenanalyses om tot plannen te komen per klas met aandacht voor analyse van toets- en observatiegegevens, focus op onderwijsdoelen, onderzoeken relevante onderwijsbehoeften, reflectie op leerkrachtgedrag, planmatig denken en evaluatie.
- Evalueren en controleren op het opstellen en uitvoeren van plannen.
- Houden van leerlingbesprekingen vanuit een voorbereiding door de leerkracht met een hulpvraag met accent op de ondersteuningsbehoefte van de leerkracht.
- Overdragen van visie, kennis en vaardigheden in de vorm van teambijeenkomsten en –workshops waarbij leerkrachtvaardigheden een rol hebben die horen bij planmatig en cyclisch werken, zoals het analyseren, plannen, stellen van doelen, handelen en reflecteren.
- Overdragen van visie, kennis en vaardigheden in de vorm van teambijeenkomsten en –workshops waarbij leerkrachtvaardigheden een rol hebben die horen bij leerinhouden, leerlijnen en vakdidactische en pedagogische leerkrachtvaardigheden.

3. Leerresultaten

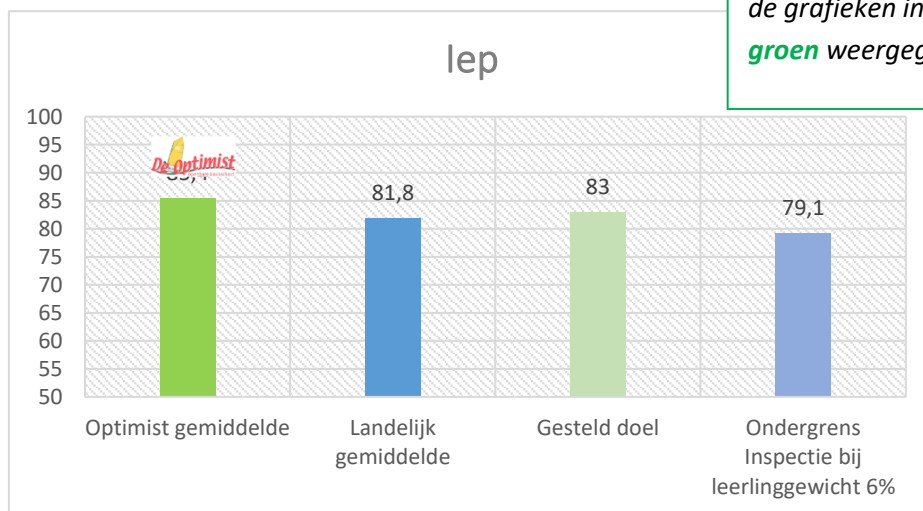
In mei 2019 zijn de resultaten bekend gemaakt van de eindtoets van de groepen 8 (41 leerlingen). Sinds 2017 werken wij met de IEP-eindtoets van Bureau ICE. De IEP kent scores van 50 tot 100.

De gemiddelde IEP-score van de Optimist is 85,4

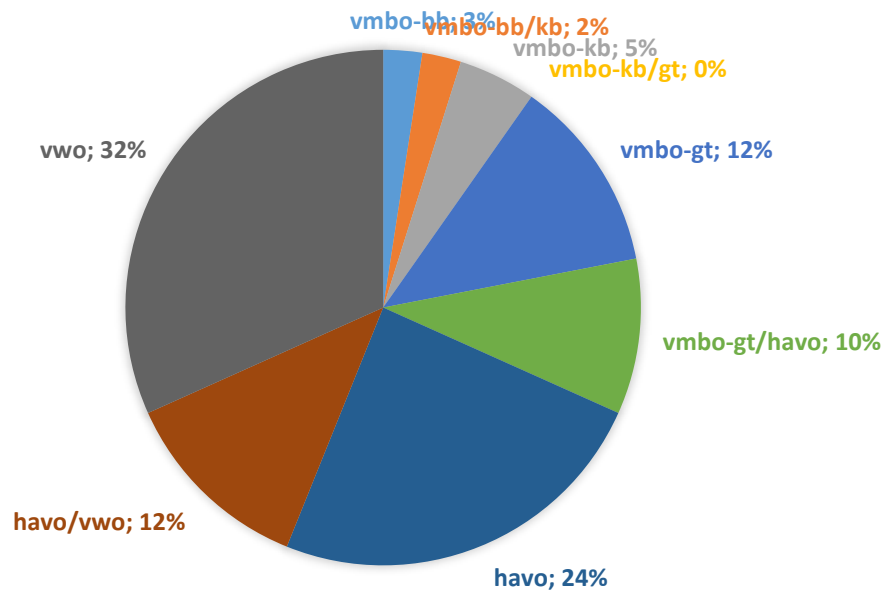
Het landelijk gemiddelde was dit jaar 81,8

De gemiddelde schoolscore van de Optimist ligt boven het door ons gestelde doel, boven het landelijk gemiddelde en ruim boven de ondergrens die de Onderwijsinspectie hanteert.

Gecorrigeerde scores zijn in de grafieken in de kleur groen weergegeven.

OPTIMIST ADVIES SCHOOLTYPE (PERCENTAGE LEERLINGEN)

vmbo*-bb	basisberoepsgerichte leerweg
vmbo*-kb	kaderberoepsgerichte leerweg
vmbo*-gt	gemengde / theoretische leerweg (mavo)
havo	hoger algemeen voortgezet onderwijs
vwo	voorbereidend wetenschappelijk onderwijs
*vmbo	voorbereidend middelbaar beroeps-

Op basis van de scores van de eindtoets worden adviezen gegeven voor het voortgezet onderwijs. Hieronder is te zien hoe deze op de Optimist verdeeld zijn op basis van de IEP. Er zijn nog geen landelijke uitstroomgegevens beschikbaar om ons als school mee te vergelijken.

Eindresultaten groepen 3 - 8

Twee maal per jaar nemen wij CITO toetsen af om de ontwikkeling van onze leerlingen en groepen te bewaken, in januari en in juni. De getallen worden hieronder uitgelegd.

Conclusie eindresultaten
De eindresultaten liggen in het algemeen ruim boven het landelijk gemiddelde van 3,0. Met uitzondering van begrijpend lezen in groep 5 en spelling in groep 6. Deze worden meegenomen als zorgsignalen.

Schooltoetskaart

School De Optimist
Vestiging Hoofdlocatie
Periode 2018 / 2019
Weergave Niveauwaarde per leerjaar en trimester*

* A=4-5, B=3-4, C=2-3, D=2, E=0-1

3	4	5	6	7	8
II III	II III	II III	II III	II III	II

		3	4	5	6	7	8
CITO BEGRIJPEND LEZEN							
Totaal	3.0	3,5	4,1 4,1	3,1 2,5	2,9 3,4	3,6 4,1	4,0
CITO DRIE-MINUTEN-TOETS							
Totaal	LOVS	4,1 3,9	4,4 4,2	4,1 4,3	4,2 3,7	4,1 4,1	4,3
CITO REKENEN-WISKUNDE							
Totaal	3.0	4,2 4,3	4,5 4,4	3,2 4,1	3,6 3,8	4,1 4,1	4,0
CITO SPELLING							
Totaal	3.0	4,3 4,4	4,5 4,3	4,1 4,0	3,9 2,9	3,5 3,5	4,1

4. Leerstofaanbod

Een onderwijsprofiel van iedere school bestaat uit basiszorg, een intensieve zorg en een dieptezorg (zie landelijk referentiekader). Wij gebruiken de volgende termen:

- **Basisaanbod:** onderwijsprogramma dat wij realiseren voor leerlingen zonder specifieke onderwijsbehoeften. Wij hebben de verwachting dat deze leerlingen uitstromen op referentieniveau 1s (vmbo-t/havo/vwo).
- **Plusaanbod:** onderwijsprogramma bedoeld voor leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong die niet voldoende worden uitgedaagd met het basisaanbod. Deze leerlingen komen waarschijnlijk veel verder dan referentieniveau 1s.
- **Intensief aanbod:** onderwijsprogramma met intensivering van het basisaanbod, rekening houdend met specifieke onderwijsbehoeften. Deze specifieke onderwijsbehoeften kunnen bijvoorbeeld voortkomen uit taal- en/of rekenproblematiek, een specifieke beperking zoals dyslexie, ADHD, autisme), anderstaligheid, een ontwikkelingsstoornis of een beperking. Het gaat om leerlingen met voldoende capaciteiten om - met de extra ondersteuning en intensivering - de doelen van het basisaanbod na te streven. Compenserende en dispenserende maatregelen kunnen hierbij ingezet worden. Wij hebben de verwachting dat deze leerlingen uitstromen op referentieniveau 1s/1f (vmbo bb en hoger). In enkele gevallen zijn op enkele vakgebieden aangepaste doelen noodzakelijk en wordt uitstroom op referentieniveau 1f- verwacht (vmbo bb/kb (met leerwegondersteuning)). Ook kan soms hulp of deskundigheid ingeschakeld worden van buiten de school (zoals een ambulante begeleider).
- **Zeer intensief-aanbod:** onderwijsprogramma voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften die in het algemeen over de hele linie op een lager niveau functioneren. Na herhaaldelijk intensiveren met een diepteaanbod kunnen keuzes gemaakt worden in te bepalen doelen, om aan bepaalde fundamentele onderwerpen toe te komen. Dit betekent dat voor één of meer vakken de einddoelen van groep 8 niet gehaald gaan worden. Dit wordt vaak gekoppeld aan een ontwikkelingsperspectief wordt opgesteld. De verwachting is dat deze leerlingen uitstromen op referentieniveau 1f- (vmbo-bb/kb (met LWO) of praktijkonderwijs).

Het basis-, plus- en intensief aanbod wordt beschreven voor voorbereidend lezen, voorbereidend rekenen, technisch lezen, begrijpend lezen, spelling, rekenen & sociale competentie. Zeer intensief aanbod wordt hierin niet beschreven omdat dit op individuele basis is.

<i>Vorbereidend lezen</i>	1	2
Plus	Onderbouwd (plus opdrachten-extra uitdaging/verdieping) Instructie in kleine kring Computer Vorbereidend VLL	
Basis	Onderbouwd CPS fonemisch bewustzijn Wat zeg je? Spreekbeeld Instructie in kring	
Intensief	Onderbouwd (extra oefenstof) CPS fonemisch bewustzijn (extra oefenstof) Extra instructie in kleine kring Software Bouw!	

<i>Voorbereidend rekenen</i>	1	2
Plus	Onderbouwd Instructie in kleine kring en hoeken Wereld in Getallen Computer Pluskast met reken-spelletjes Rekenkisten 'Spelend leren'	
Basis	Onderbouwd Met sprongen vooruit Wereld in Getallen Rekenkisten 'Spelend leren'	
Intensief	Onderbouwd (extra oefenstof) Extra instructie in kleine kring en hoeken Wereld in Getallen Met sprongen vooruit Rekenkisten 'Spelend leren'	

<i>Technisch lezen/spelling</i>	<i>Veilig Leren Lezen Kim versie</i>
Plus	Zon aanpak VLL Kim Spelletjes set op zon niveau Oefensoftware op zon niveau (spelling, zinsbouw, leesplezier ontwikkelen en woordenschat) Eigen zon leesboekjes, met keuze uit informatieboekjes of verhalen Basiskwartier, wekelijks extra uitleg en/of inoefening van de nieuwe woordtypen samen met de leerkracht
Basis	Maan aanpak VLL Kim Spelletje set op maan niveau Oefensoftware op maan niveau (spelling, zinsbouw, leesplezier ontwikkelen en woordenschat) Eigen leesboekjes met uitbreiding naar maan/zon boekjes Dagelijks 15 minuten VNL lezen (vanaf januari)
Intensief	Ster aanpak VLL Kim Verlengde instructie na elke klassikale uitleg (aan de instructietafel) Extra stertijd, iedere dag een moment voor extra uitleg en/of inoefening Oefensoftware op ster niveau (spelling, zinsbouw, leesplezier ontwikkelen en woordenschat) Software Bouw Iedere dag aandacht voor flitsen van letters en woorden Spelletjes set op maan niveau (samen met een leerling uit de maanaanpak) Eigen leesboekjes met uitbreiding naar ster/maan boekjes

<i>Technisch lezen</i>	4	5	6	7	8
Plus	Estafette aanpak 3 Estafettelopers Tutorlezen, tutor Bouw software Leesboeken op niveau Contractwerk, Topklassers, Webquest voor groepen 7 en 8 Topklassers, Levelbox voor groepen 5 en 6 Techniekdozen				
Basis	Estafette aanpak 2 Tekstboek, werkboek, Vloeiend & vlotboek Leesboeken op niveau 2 basislessen, 1 toepassingsles per week Dagelijks bij start van de dag een kwartier stil lezen				
Intensief	Estafette aanpak 1 Tutorlezen 3x per week een kwartier Software Bouw! Software en boeken van Yoleo Dyslexie luisterboekenserie Bij (vermoedens van) dyslexie, aanpak volgens dyslexie protocol				

<i>Begrijpend lezen</i>	3	4	5	6	7	8
Plus	Nieuwsbegrip XL tekst op hoger niveau (zelfde onderwerp en leesstrategie) Verkorte instructie ABCDE....ik begrijp het Tekstverwerken Levelwerk Contractwerk, Topklassers, Webquest voor groepen 7 en 8 Topklassers, Levelbox voor groepen 5 en 6 Techniekdozen					
Basis	Nieuwsbegrip XL, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> - Introductie onderwerp met luistervragen - Woordenschat semantisering en dagelijkse consolidatie o.b.v. woordenlijst - Basisles - Leesles (andere tekstsoort) - Woordenschatles Cito Hulpboek begrijpend lezen					
Intensief	Nieuwsbegrip XL met preteaching tekst, woordenschat en/of leesstrategie Tekstaanbod (extra) op lager Avi niveau					

Taal/spelling	4	5	6	7	8
Plus	Taal Actief, driesteraanpak Taal Actief, plusaanbod Taal op Maat pluskaarten Schrijf- en stelopdrachten Levelwerk Contractwerk, Topklassers, Webquest voor groepen 7 en 8 Topklassers, Levelbox voor groepen 5 en 6 Techniekdozen				
Basis	Taal Actief, tweesteraanpak Taal Actief software				
Intensief	Taal Actief, driesteraanpak Zelfstandig Spellen Bouw! software voor groep 4 Taal in kleur hulpmateriaal Bloon				

Rekenen	3	4	5	6	7	8
Plus	Wereld in getallen, inclusief software, driesteraanpak Pluswerkboek Rekeningers(samenwerkend leren) Kien Rekeningers(samenwerkend leren) Verkorte instructie/snelle afstroom Levelwerk Contractwerk, Topklassers, Webquest voor groepen 7 en 8 Topklassers, Levelbox voor groepen 5 en 6 Techniek dozen					
Basis	Wereld in getallen, tweesteraanpak Met sprongen vooruit(t/m gr 6) Dagelijkse inloopsommen met contextvragen Hoofdrekenopdrachten tweewekelijks op tempo					
Intensief	Wereld in getallen, eensteraanpak Hulpwerkboek Wereld in getallen Verlengde instructie Maatwerk Ambrasoft(computerprogramma)					

<i>Sociale vaardigheden</i>	3	4	5	6	7	8
Plus						
Basis	<p>Kwink :</p> <p>De methode wordt volledig online aangeboden op drie niveaus: onder-, midden- en bovenbouw en bestaat uit twintig lessen per jaar en werkt op basis van vijf fundamentele levensvaardigheden:</p> <p>1. Besef hebben van jezelf (ik) 2. Zelfmanagement (ik) 3. Besef hebben van de ander (jij) 4. Relaties kunnen hanteren (jij) 5. Keuzes kunnen maken (wij)</p> <p>Dit wordt verweven in de verschillende fasen van groepsvorming.</p>					
Intensief	<ul style="list-style-type: none"> - Kwink - Individuele afspraken op maat worden met leerlingen en ouders besproken - Interne deskundigheid (gedragsspecialist, kindercoach) dan wel externe deskundigheid kan worden ingezet om onderwijsbehoeften en aanpak te plannen - Externe begeleiding (bv. kanjertraining, sova-training, faalangstreductietraining, omgaan met scheiding ouders, verlies van dierbaren enz) kan worden ingezet 					

5. De bewaking van de leertijd (per vakgebied)

De leertijd wordt beschreven in gestelde leertijd (roostertijd) in aantal uren per week. Dit is exclusief de extra tijd voor leerlingen in het plus c.q. intensief aanbod.

Klokurentabel

Onderstaande klokuren gelden per vak per week voor de activiteitenroosters binnen de verschillende groepen.

leer&vormingsgebieden	groep 1	groep 2	groep 3	groep 4	groep 5	groep 6	groep 7	groep 8
(Vorbereidend) Lezen/begrijpend lezen	1	1	3,75	3,75	4	4	3,75	3,75
Rekenen en wiskunde	2,5	2,5	4,75	4,75	5,5	5,5	5,25	5,25
Taal/Woordenschat/Kring	6,25	7	4	4	5,25	5,25	5,25	5,25
Totaal in uren	9,75	10,5	12,5	12,5	14,75	14,75	14,25	14,25

6. Didactisch handelen & instructievaardigheden

Wij geloven in de kracht van instructie. Wij zijn een fundamentele rol voor onszelf als activator en evaluator van het leren. Als activator ontlocken en bevorderen wij leerprocessen waarbij wij als leerkracht sturing geven aan het leerproces en de eigen keuzes van leerlingen. Als evaluator richten wij ons op onze impact op het leren van alle leerlingen en op de kwaliteit van de resultaten die wij willen realiseren. Wij evalueren – samen met leerlingen en collega's – de gevolgen van ons handelen (de effectgrootte) in plaats van alleen maar een lesprogramma te volgen. Wij wisselen leerstrategieën en werkvormen af. Door lessen te evalueren, kunnen wij aanpassingen doen in volgende lessen. Wij tonen onze verantwoordelijkheid in het leerproces en zien er op toe dat leerlingen leren.

Wij gebruiken instructie om een verband te leggen tussen de lesinhoud en andere onderdelen van het lesprogramma. Wij gebruiken methodes, maar geven eigen kleur aan de lessen door aanpassingen, verbanden en toevoegingen te doen op basis van de behoeften van de groep, leerlingen of het lesdoel. Wij proberen te zorgen voor een evenwicht tussen praten, luisteren en handelen van onszelf en van de leerlingen. Wij weten wat de volgende stap is in het leerproces en wat de succescriteria zijn. Wij maken het leren zichtbaar voor onze leerlingen door duidelijke en transparante doelen te stellen die voldoende uitdagend zijn en vinden samen met de leerlingen uit of en in welke mate de doelen bereikt zijn. Wij bieden gedifferentieerde instructie om te zorgen dat leren betekenis heeft en efficiënt gericht is op het voor alle leerlingen behalen van de leerdoelen.

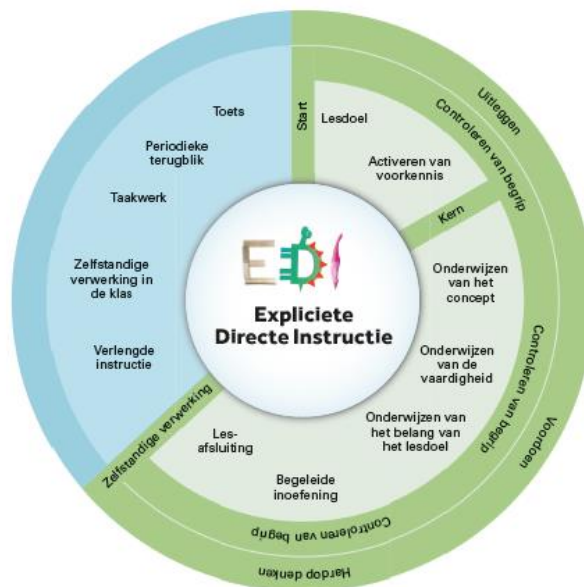
Wij stemmen ons onderwijs af op onderwijsbehoeften van leerlingen door opbrengst- en handelingsgericht te werken. Dit betekent dat wij differentiëren in aanpak, leerstrategie, leerstof of tijd om te zorgen dat alle leerlingen de gestelde doelen behalen. Dit leggen wij vast in halfjaarlijkse groepsplannen, die wij gedurende het hele jaar bijwerken. Wij differentiëren ook per les, omdat leerlingen met specifieke lesdoelen meer of minder moeite kunnen hebben. Ook kunnen leerlingen die een bepaald lesdoel al beheersen baat hebben bij een andere of handiger leer- of aanpakstrategie. Deze leerlingen hebben echter minder begeleide inoefening nodig en kunnen na (verkorte) zelfstandige verwerking aan uitdagende leerdoelen toekomen. Leerlingen die moeite hebben met het lesdoel kunnen verlengde instructie krijgen waarbij de leerstof uitgebreider of op een andere manier wordt aangeboden, terwijl de rest van de klas zelfstandig werkt.

Om dit te kunnen doen, hanteren wij in onze lessen het expliciete directe instructiemodel (EDI). Dit instructiemodel kent een vaste opbouw, zoals hieronder is weergegeven. Belangrijk onderdelen tijdens de instructie zijn het delen van het lesdoel (en succescriteria) en het controleren van begrip van leerlingen. Dit maakt het ons mogelijk te differentiëren en geleidelijk de verantwoordelijkheid in het leerproces over te dragen.

Wij onderkennen de kracht van klasgenoten om op een positieve manier het leren te verbeteren. Klasgenoten hebben invloed door te helpen, uit te leggen, feedback te geven en te zorgen de klas een plek is waar leerlingen graag komen. Ook zorgen klasgenoten voor sociale en emotionele ondersteuning. Daarom werken wij met coöperatieve werkvormen, nadat leerlingen voldoende oppervlakkige kennis hebben opgedaan om mee te doen aan discussies en het leren met klasgenoten. Coöperatieve werkvormen gebruiken wij tijdens de instructie en regelmatig bij zelfstandige verwerking. Een andere vorm van leren met klasgenoten die wij binnen de school (klassendoorbekend) gebruiken is het tutorschap.

Ons EDI model is hierna beschreven.

EDI-model

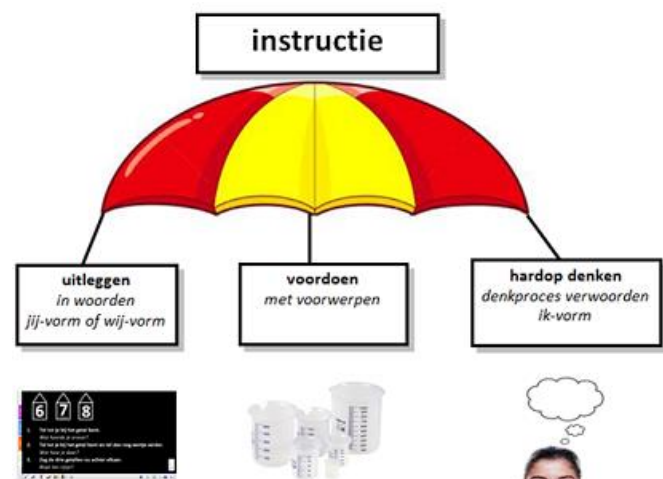

Model Expliciete Directe Instructie

Ons handelen ziet er als volgt uit:

- De leerkracht stelt instructiedoelen
- De leerkracht stemt het aanbod, de leerstof en de verwerkingsopdrachten af op dit doel
- De leerkracht legt duidelijk uit (inhoudelijk)
  - Instructie op het lesdoel
  - Expliciete instructie met duidelijke stappen
  - Visuele ondersteuning met bordwerk (of materialen)
  - Vragen stellen over de instructie (controleren van begrip)
  - Ook moeilijkste opdrachten van de verwerkingsstof behandelen

Wij onderscheiden drie vormen van instructie: uitleggen, voordoelen en hardop denken.

- De leerkracht realiseert een taakgerichte werksfeer
  - Lesonderdelen delen (Wat gaan we doen?)
  - Lesdoelen delen (Wat gaan we leren?)
  - Leerlingen laten nadenken in hoeverre ze het lesdoel behaald hebben (leerlingen laten zien dat ze beter worden, bv. visueel)
  - Regels en routines: beperkt, helder, goed aangeleerd, kort benoemd in gedragslessen
  - Klaar-opdracht

De leerlingen zijn actief betrokken:

- Leerlingen aantekeningen laten maken
- Onverwacht en willekeurig een beurt geven
- Gebruik maken van coöperatieve werkvormen (bv. overleg met schoudermaatje)
- Vragen aan de hele klas stellen (en pas dan de beurt benoemen)
- Korte lesonderdelen
- Denktijd bieden
- Moeilijke woorden niet uit de weg gaan, veel herhalen
- De leerkracht gaat na of leerlingen de instructie begrijpen:
  - Eerst instructie geven (niet via vraag-antwoord)
  - Dan pas vragen stellen (vragen over de onderwezen stof)
  - Denktijd bieden (iedereen activeren, uitwisselen)
  - Willekeurig beurten geven (zeker zijn dat iedereen leert)
  - Luisteren (monitoren van het leerproces)
  - Feedback geven (herhalen, herformuleren, herinstructie)
  - Controleren van begrip met wisbordjes
- De leerkracht geeft inhoudelijke feedback en feedback op de aanpakstrategie
- De leerkracht evalueert samen met de leerlingen of en in welke mate de doelen bereikt zijn

Uitgewerkt naar plus, basis, intensief en diepte aanbod

Plus	De instructie is verkort. Leerlingen volgen de uitleg van het lesdoel, het activeren van voorkennis, het onderwijzen van het concept en vaardigheid en het onderwijzen van het belang van het lesdoel. Deze leerlingen doen niet mee aan de begeleide inoefening, maar gaan dan de stof zelfstandig verwerken. Indien mogelijk werken zij met extra uitdagende stof aan een uitdagender gesteld lesdoel (gerelateerd aan het basislesdoel). Het controleren van begrip vindt plaats tijdens de rondes die de leerkracht loopt of tijdens de lesevaluatie waar deze leerlingen wel weer aan meedoen.
Basis	Deze leerlingen volgende het gehele groene gedeelte van het EDI lesmodel zoals hierboven beschreven t/m de kleine lesafsluiting. Tijdens deze instructie wordt het begrip gecontroleerd. Indien 80 % van de leerlingen het geleerde begrijpen, wordt overgegaan tot zelfstandige verwerking. Deze 80% leerlingen die het begrijpen behoren tot deze basisgroep. Deze leerlingen gaan zelfstandig of in een coöperatieve werkvorm het geleerde verwerken.
Intensief	De 20% leerlingen waarvan bij het controleren van begrip bleek dat zij het geleerde nog niet begrijpen, krijgen na de uitleg verlengde instructie. Eventueel geldt dit ook voor leerlingen die vanuit het groepsplan vanuit specifieke onderwijsbehoeften verlengde instructie nodig hebben. In deze verlengde instructie wordt de instructie herhaald op een andere manier of met gebruik van andere leerstrategieën of materialen. Indien nodig, krijgen deze leerlingen extra tijd voor de zelfstandige verwerking.

7. Pedagogisch handelen

De school is een plek waar kinderen op een prettige manier kunnen samen zijn en samen kunnen leren. We benaderen kinderen vanuit een open en positieve houding en praten in termen van gewenst gedrag. We hanteren duidelijke schoolregels in de school en zien toe op naleving:

1. We luisteren naar elkaar en praten rustig en vriendelijk
2. We zijn zuinig op elkaar en elkaars spullen
3. We lopen rustig in de school

We zorgen samen voor een veilig en voorspelbaar pedagogisch klimaat, onze pedagogische huisstijl. Dat betekent voor ons als leerkrachten:

- We zorgen voor voorspelbaar leerkrachtgedrag. De kinderen weten waar ze aan toe zijn, wat er van hen wordt verwacht en wat de grenzen zijn. Wij zijn duidelijk en consequent (“doe wat je zegt en zeg wat je doet”) Alle leerkrachten reageren in basis hetzelfde (voorspelbaar) op situaties en gedrag.
- We zorgen voor structuur, zodat de kinderen weten wat er komen gaat.
- (bv. een zichtbare dagplanning, vaste volgorde van activiteiten).
- We oefenen een positieve controle op gedrag uit, om gewenst gedrag uit te lokken. Dat wil zeggen dat er sprake is van meer positieve feedback dan negatieve feedback (verhouding minstens 4:1).
- We belonen groot en straffen klein. Indien er gecorrigeerd moet worden, gebeurt dit passend en in kleine setting (zo onzichtbaar mogelijk voor andere leerlingen)
- We anticiperen op mogelijke problemen. Omdat wij de kinderen kennen, weten wij in welke situaties het voor hen moeilijker is zich te gedragen (bv. in de gang, bij de gym). We bekijken van te voren waar de problemen kunnen ontstaan en spelen daarop in. Ook maken wij van te voren afspraken met leerlingen die moeite hebben met bepaalde situaties.
- Wij zorgen ervoor dat leerlingen altijd onder toezicht van een leerkracht zijn, ook buiten of bij het omkleden voor de gym. Kinderen weten op die manier ook, dat er altijd iemand in de buurt is waar ze met vragen of problemen naar toe kunnen gaan.
- Wij gaan ervan uit dat gedrag geleerd wordt en het vaak geen onwil maar onmacht is. Als leerlingen moeite blijken te hebben met bepaald gedrag onderzoeken wij wat deze leerlingen nodig hebben en leren wij ze de benodigde vaardigheden aan. Naast sociaal-emotionele methodes en onze eigen expertise (bv. gedragspecialist, kindercoach) kunnen wij hierbij ook externe hulp inschakelen.
- Wij spreken een leerling aan op zijn/haar gedrag, niet op zijn/haar persoon (het gedrag is lastig en niet het kind is lastig)

Voor de sociaal-emotionele ontwikkeling werken wij met een **methode (Kwink)**. Kwink ondersteunt preventief de sociaal-emotionele ontwikkeling en levert een belangrijke bijdrage aan een positief en veilig leerklimaat. Wij volgen de sociaal-emotionele ontwikkeling van onze leerlingen door leerlingen te observeren en hun onderwijsbehoeften te onderzoeken. Op basis hiervan stellen wij ook op sociaal-emotioneel gebied groeps- en individuele doelen en kiezen wij een aanpak vanuit onze methode, indien gewenst aangevuld met een aanvullende aanpak. Wij maken hierbij gebruik van **Zien!, een expertsysteem** dat ondersteunt bij het analyseren van observaties en het stellen van concrete doelen en het doen van handelingssuggesties. Indien daar in een groep aanleiding voor is, kiezen wij ervoor te werken met een groepsplan gedrag. In sommige gevallen werken wij met individuele handelingsplannen op het gebied van gedrag. Op deze manier werken wij preventief aan de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen. Om een positieve controle op taakgericht gedrag te realiseren werken wij met **Taakspel**. Taakspel is een interventie waardoor leerlingen zich beter aan klassenregels houden. Daardoor neemt onrustig en

storend gedrag af. Leerlingen kunnen dan beter en taakgericht werken. Zo ontstaat er een prettiger klassenklimaat.

Wij vinden het belangrijk in gedragsverbeteringstrajecten nauw **samen te werken met ouders** en korte lijntjes te houden. Ook werken wij onderling samen door collega's te betrekken en van en met elkaar te leren. In ons team hebben we een **gedragsspecialist** en twee **kindercoaches**. Deze ondersteunen in het omgaan met specifieke gedragingen. Ook bespreken wij gedragsvraagstukken als team met elkaar **interviewbijeenkomsten** onder leiding van onze gedragspecialist. Door samen te reflecteren op lastige situatie leren wij van elkaar en dit houdt onze gezamenlijke visie op gewenst gedrag sterk. Tot slot werken wij nauw samen met externe deskundigen, zoals onze schoolcoach.

Wij hanteren een **protocol gewenst gedrag** op de OBS de Optimist, een protocol dat richting geeft aan het omgaan van leerlingen met elkaar en leerlingen met de leerkracht, onder leiding. Naast het gedragsprotocol beschikken wij ook over een **anti-pestprotocol**. Ons uitgangspunt is: iedereen is en mag anders zijn maar we horen allemaal bij elkaar. Je kunt niet met alle kinderen bevriend zijn, maar wel tegen alle kinderen vriendelijk zijn. Accepteren van elkaars verschillen en respect hebben voor elkaars uitgangspunten en ideeën horen daar bij.

8. Klassenmanagement

Ons EDI instructiemodel combineren wij met een gestructureerd klassenmanagement volgens het model **Groeps- en Individueel gericht Pedagogisch en didactisch handelen (GIP)**. Het GIP-model richt zich in eerste instantie op een goede organisatie in de groep, waardoor de leerlingen zelfstandig kunnen werken. Dat is ook het hogere doel van GIP: het bereiken van een zo groot mogelijke mate van **zelfstandig werken**. Daarbij krijgt de leerkracht ook de mogelijkheid om instructie en begeleiding op maat te geven doordat er zelfstandig gewerkt wordt.

In alle groepen is de structuur van het GIP-model zichtbaar. Leerlingen weten wanneer ze zelfstandig moeten werken. In iedere groep gelden dezelfde basisregels. In een voorspelbare lessituatie leren leerlingen om zelfstandig oplossingen te vinden voor vragen en problemen. Leerlingen leren om te gaan met uitgestelde aandacht.

De leerkracht gaat systematisch in drie rondes langs alle leerlingen. De kinderen weten wanneer ze aan de beurt zijn. Die voorspelbaarheid geeft rust en helpt ongewenst aandacht vragen te verdwijnen. De startronde wordt meteen na de groepsinstructie gelopen. De leerkracht kijkt of alle leerlingen aan het werk kunnen gaan, en helpt sommige leerlingen even op weg. Tijdens de hulpronde(s) geeft de leerkracht hulp aan leerlingen. Voordat de les is afgelopen loopt de leerkracht de afsluitende of evaluerende ronde. Tussen de verschillende rondes door geeft de leerkracht instructie aan individuele leerlingen of aan groepjes leerlingen aan de instructietafel.

Soms bepaalt de leerkracht al bij de voorbereiding van de les welke leerlingen extra instructie gaan krijgen. Soms worden leerlingen aangewezen nadat tijdens de instructie (EDI) bij het controleren van begrip bleek dat dit nog onvoldoende was. Aan de instructietafel krijgen ook leerlingen instructie die op een hoger niveau werken of een eigen programma volgen instructie.

Het zelfstandig werken op Obs de Optimist bestaat samengevat met onze uitgangspunten van OHGW en EDI uit de volgende kenmerken:

1. Degelijke voorbereiding (lesvoorbereiding EDI, materialen klaargelegd uitgedeeld door leerkracht (groepen 1/2) of klassendienst (groepen 3-8)).
2. Voorspelbaarheid van de onderwijssituatie/organisatie (time-timer voor tijdsaanduiding, kleurenklok met rood, groen, oranje), dobbelsteen voor vragen, dagritme kaarten, dagplanning op bord, inleverplaats voor werk).
3. Systematisch contact met de leerlingen / Lopen van rondes (aangekondigd of zichtbaar gemaakt, gebruik vragenblokje, vaste routes, rondes met verschillende doelen (bijvoorbeeld opstarten, feedback, korte hulp of evaluatie).
4. Instructiegroepen / koppeling met OHGW (differentiatie).
5. Afsluiting/Evaluatie (lesevaluatie EDI door samen met leerlingen te onderzoeken in hoeverre het gestelde doel is behaald, controleren en corrigeren werk (in bovenbouw ook door leerlingen), evaluatie van gemaakt werk en inplannen eventuele vervolginventies (OHGW).

In plus-, basis- en intensief aanbod ziet ons klassenmanagement er als volgt uit. Er is onderscheid gemaakt tussen klassenmanagement met betrekking tot ruimte/activiteit en klassenmanagement met betrekking tot tijd.

01: Ruimte/activiteit

Plus	In de klas en op de gang zijn werkplekken waar leerlingen kunnen werken aan verrijkings- en verdiepingsopdrachten.
Basis	<ul style="list-style-type: none"> - De drie klassenregels hangen zichtbaar in de klas - Het stoplicht staat zichtbaar in de klas - De time-timer hangt zichtbaar in de klas - De leerlingen hebben een dobbelsteen op hun tafel, waarbij zij kunnen kiezen of zij alleen of samen willen werken en of zij een vraag hebben voor de leerkracht - De dagplanning hangt zichtbaar in de klas (voor onderbouw in pictogrammen en dagritme kaarten) - De tafels en stoelen zijn zo georganiseerd dat er duidelijke looproutes zijn - Alle materialen liggen op een vaste plek in de klas - Leerlingen worden betrokken bij het organiseren en netjes houden van de klas zodat het een gezamenlijke verantwoordelijkheid is - Leerlingen ruimen voor het weggaan (en pauzes) hun tafel en de klas op - Er is een duidelijke procedure voor het naar de toilet gaan - Leerlingen weten hoe en wanneer ze hulp kunnen vragen - Leerlingen weten wanneer ze mogen rondlopen en wanneer niet - Er is een vaste inleverplek - Leerlingen zijn steeds onder toezicht van een leerkracht ook op de gang en buiten - Leerlingen oefenen regelmatig (bij het naar gym gaan) op het lopen in een vaste volgorde (brandrij)
Intensief	<ul style="list-style-type: none"> - Er zijn kleine time-timers of zandlopers beschikbaar - Er zijn koptelefoons beschikbaar - Er zijn rustige werkplekken in de klas

02: Tijd

Plus	<ul style="list-style-type: none"> - De leerlingen gaan gedurende de instructie op het aangeven van de leerkracht (voor de begeleide inoefening) aan het werk
Basis	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht werkt met een dagplanning, waarbij de lessen ook in een planning op het bord zichtbaar voor leerlingen zijn - De leerkracht houdt zich zo veel mogelijk aan deze dagplanning - De leerkracht bespreekt de dagplanning vooraf met de leerlingen - De lesovergangen zijn voorspelbaar voor leerlingen, kosten weinig tijd en verlopen rustig - De leerkracht laat leerlingen na ontvangst bij binnenkomst werken aan een inloopopdracht op het digibord
Intensief	<ul style="list-style-type: none"> - De leerkracht bespreekt de planning en bijzondere situaties voor met leerlingen die veel behoefte hebben aan structuur - De leerkracht ondersteunt leerlingen tijdens het lopen van rondes met het plannen en organiseren van hun werk, met name leerlingen die daar behoefte aan hebben. Specifieke onderwijsbehoeften staan beschreven in het groepsplan.

